

1. Zásah StB proti kolektivu mluvčích Ch 77

Dne 24.6. v odpoledních hodinách se mělo konat setkání kolektivu mluvčích Charty 77. Kolektiv mluvčích Charty 77 se sestává ze současných a všech bývalých mluvčích Charty 77, dalších pravidelných účastníků a jsou na něj obvykle zváni i další hosté. Byla očekávána účast asi 30 lidí. Setkání mělo proběhnout v jednom soukromém bytě v Praze-Bubenči. StB provedla proti jeho účastníkům zásah a šestnáct z nich zadržela v blízkosti místa setkání. Na oddělení VB v Praze 6, ve Čkalovově ulici, byli převezeni Václav Benda, Rudolf Berezka, Stanislav Devátý, Miloš Hájek, Tomáš Hradílek, Marie Hromádková, Bohumír Janát, Marta Kubišová, Ladislav Lis, Jan Litomický, Jiří Marek /z Kolince u Sušice/, Dana Němcová, Jaroslav Šabata, Jan Štern, Petruška Šustrová a Petr Uhl. Byli zde podrobeni výslechu. Otázky se týkaly jednak setkání kolektivu, jednak petice "Několik vět", která je v současné době podepisována v širších vrstvách čs. veřejnosti. Otázky sugerovaly názor StB, že činnost nezávislých skupin i probíhající podpisová akce "Několik vět" podkopávají přestavbu společnosti. Vyslychaným bylo vysloveno varování, že budou postiženi podle čs. zákonů, budou-li v nezávislé činnosti pokračovat. Zadrženy byly provedeny nezákonné osobní prohlídky, při nichž jim byly odnаты různé písemnosti, včetně většiny množství pozvánek na oslavy státních svátků Kanady a USA, které se budou konat na velvyslanectvích těchto zemích v Praze 30.6. a 4.7. Mezi 19. a 21. hodinou byli předvedeni dílem propuštěni na svobodu, dílem převezeni na nádraží, kde byli donuceni odcestovat; šlo o Jaroslava Šbatu, Jiřího Marka, Rudolfa Berezku a Tomáše Hradíka. Stanislava Devátého a Petra Uhla odvezli do cel předběžného zadržení v Praze v Konvitské ulici, kde je věznili do odpoledních hodin dalšího dne. Toto zajištění na 24 hodiny zdůvodnili příslušníci StB poze pokazem na ustanovení § 23 zákona o SNB, bez jakéhokoliv bližšího odůvodnění. V posledních dvou letech byla asi polovina všech setkání kolektivu mluvčích Charty 77 rozeznána Státní bezpečností.

2. Dokument Charty 77 k procesu s Františkem Stárkem

Charta 77 vydala 24.6. 1989 dokument č. 47 "Buďme stateční jako Fr. Stárek". Upozornuje se v něm na soudní proces, který v týdnu od 26.-30.6. probíhá u okresního soudu v Ústí nad Orlicí. Před soudem stojí Fr. Stárek, který je od 23.2. ve vazbě a jeho družka Iva Vojtková. Jsou obžalováni z tr. činu pobuřování, resp. z pomoci k tomuto tr. činu, jehož se měli dopustit vydáváním a rozšiřováním časopisů Vokno a Voknoviny. Dokument Ch 77 hodnotí velmi pozitivně rozsáhlou činnost Fr. Stárka v kulturním undergroundu, v Chartě 77 a v dalších iniciativách. "Osud Františka Stráka může zmírnit solidarita nás všech, v Československu i v zahraničí", uvádí se v dokumentu. "Orgánům státní moci však musíme nejen ukázat, že nám uvěznění Fr. Stárka není lhostejné, nýbrž i to, že se jim nenecháme zastrašit a že v sobě najdeme alespoň část oné statečnosti, již vyniká František Stárek. Tím se stane jeho věznění společensky neúčinné", končí dokument Charty 77. Prohlášení Ch 77 bylo zasláno na vědomí Mezinárodní helsinské federaci pro lidská práva, Mezinárodní federaci pro lidská práva a Mezinárodní společnosti pro lidská práva. Budou-li František Stárek a Iva Vojtková shledáni vinnými, mohou být odsouzeni k trestům odnětí svobody od 1 roku do 5 let. V Československu probíhá již tři měsíce podpisová akce za propuštění Františka Stárka a za ukončení všech perzekucí nezávislé kultury v Československu. Petice je adresována Federálnímu shromáždění, předsednictvu federální vlády, ministru vnitra a ministru spravedlnosti. Pořádají ji členové Výboru na obranu Františka Stárka. Do 22.6.1989 se k ní připojilo celkem 487 občanů.

3. Pontifikální mše k 90. narozeninám kardinála Tomáška

Arcibiskup pražský a primas český, kardinál František Tomášek se dožívá 30.6. 1989 devadesátí let. U příležitosti tohoto jubilea bude sloužit v sobotu dne 1.7. od 9.30 hod. v katedrále sv. Víta pontifikální mši, kterou budou koncelebrovat desítky biskupů, arcibiskupů a kardinálů, účastnících se oslav jeho narozenin. V českých kostelích a v arcibiskupském paláci v Praze jsou vyloženy gratulační listy ke kardinálovým narozeninám.

4. Trestní oznámení Petra Placáka

Představitel nezávislé skupiny České děti Petr Placák podal dne 23.6. vojenské obvodové prokuratuře v Praze trestní oznámení. Popisuje v něm z psychické a fyzické týrání, jemuž byl podroben několika příslušníky StB po svém zadržení při ekologické manifestaci ve Stromovce v Praze 21.6. a následujícího dne v budově StB v Batolomějské ulici /viz VIA CS Praha 036, body 4,5/.

5. Setkání na polsko - čs. hranicích

Dne 25.6.1989 se na polsko-čs. hranici setkali zástupci nezávislých iniciativ a hnutí obou zemí. Informovali se navzájem o tom, co podstatného se děje v Polsku a Československu, projednali mnoho věcí, které obě strany považují za důležité, a konkretizovali několik společných akcí a projektů. Mezi nimi jsou:

1. přehlídka nezávislé čs. kultury v kontextu duchovní situace střední Evropy, která se má konat ve Vratislavi od 3. do 5.11.1989;
2. akce zaměřené proti výstavbě koksárny ve Stonavě na severní Moravě a nové České boudy a lanovky na Směžce.

Účastníci se nadále shodli na tom, že budou trvale protestovat proti trestnímu stíhání Petra Pospíchala, který je stíhán mimo jiné za své pracovní styky s polskou odborovou organizací Solidarita, a proti věznění těch, které současný čs. režim žaláruje za to, že se svobodně politicky a kulturně projevují. Účastníci setkání vyjádřili své rozhořčení nad policejním zásahem proti schůzce kolektivu mluvčích Charty 77 dne 24.6. 1989, který znemožnil několika přátelům na toto setkání přijet. Polští účastníci byli šokováni zprávou o brutálním teroristickém útoku čs. policie na Petra Placáka a Václava Žufana. Schůzka na čs.-polské hranici trvala několik hodin a byli na ní přítomni mezi jinými: Grzegorz Braun, Joanna Czarnecká, Ján Čarnogurský, Karel Freund, Václav Havel, Jan Chudomel, Zbigniew Janas /poslanec Sejmu PLR/, Miroslaw Jasiński, Andrej Krob, Ivan Lamper, Václav Malý, Mieczyslaw Piotrowski, Petr Pospíchal, Jan Ruml, Anna Šabatová, Jáchym Topol, Jan Urban, Zdeněk Urbánek, Saša Vondra, polská nezávislá fotografická agentura Dementi a čs. Originální videojournal.

6. Dopis Výboru na obranu Františka Stárka

Jedenáct členů Výboru na obranu Františka Stárka zaslalo dne 26.6. dopis adresovaný Federálnímu shromáždění ČSSR, federální vládě, ministru spravedlnosti, ministru vnitra, Výboru čs. veřejnosti a VONSu, v kterém upozorňují na dnešní zahájení ostudného procesu s Františkem Stárkem a Ivou Vojtkovou. "Bývá situace, kdy je škoda slov, kdy je skutečně možno reagovat jen gestem, náznakem tichého srozumění.", uvádí se v dopise Výboru na obranu Františka Stárka. Navrhují proto, aby protest proti této události byl dne 27.6. vyjádřen nejméně 24hodinovou hladovkou.

~~7. První den~~7. První den procesu s Františkem Stárkem

Dne 26. 6. začalo u okresního soudu v Ústí nad Orlicí hlavní líčení v tr. věci proti Františku Stárkovi a Ivě Vojtkové. Obžalobou okresního prokurátora JUDr. Jaroslava Mazanec, který je líčení osobně přítomen, jsou stíhání pro tr. čin pobuřování, jehož se měl František Stárek dopustit tím, že vydával a rozšiřoval undergroundové časopisy Vokno a Voknoviny, a Iva Vojtková ve formě pomoci k tomuto trestnému činu tím, že k výrobě poskytla svůj domek a Františku Stárkovi v jeho činnosti pomáhala. Oběma hrozí trest odnětí svobody od jednoho roku ~~do pěti let~~ do pěti let. První ~~den~~ den hlavního líčení bylo v soudní budově přítomno asi dvacet přátel obžalovaných. Pět z nich, včetně mluvčího Charty 77, Tomáše Hradílka, se mohlo účastnit jednání v soudní síni.

F. Stárek je od 23.2. ve vazbě, I. Vojtková je souzena na svobodu.

/pokračování 7.zprávy/

František Stárek se odmítl k obžalobě vyjádřit. Soud dále vyslechl čtyři svědky, z nichž dva odmítli vypovídat s poukazem na to, že původní výpověď, kterou učinili v přípravném řízení před vyšetřovatelem StB mjr. Kvášem, byla vynucena psychickým nátlakem. Další svědkyně svou původní výpověď opravila. Dále byly čteny ~~svědkův~~ výpovědi tří svědků učiněné v přípravném řízení, i když obžaloba původně navrhovala jejich ~~svědkův~~ osobní svědectví před soudem. Když se titě svědci, jejichž výpověď je pro Františka Stárka nepříznivá k soudu nedostavili, navrhl prokurátor, aby byla čtena jejich výpověď učiněná před StB. I když s tím obhajoba souhlas nevyslovila, tyto nepříznivé výpovědi byly skutečně čteny; soud tak hrube porušil ustanovení tr. řádu o dokazování. Proti tomuto postupu obhájce Dr. Hulík nevznesl námitku. Jednání bylo v 15 hodin odročeno na 27. červen. V polední přestávce byli v místní restauraci zatčeni tři přátelé Františka Stárka: Luděk Marx z Prahy, kterého příslušníci StB převezli na KS SNB do Prahy, kde ho po výslechu propustili, a dva mladí muži, kteří zadržení Ludka Marxe v restauraci fotografovali. Podle názoru účastníků procesu je pravděpodobné, že hlavní líčení nepotrvá dle pátku, jak je plánováno soudem, nýbrž skončí již ve středu nebo ve čtvrtek.

8. Setkání s australskými poslanci

Dne 24. 6. se tři čs. nezávislí aktivisté Václav Malý, Karel Srp a Jan Urban setkali se členy australské parlamentní delegace, která je v Československu na oficiální návštěvě. Další pozvaní aktivisté se nemohli na setkání dostavit vzhledem k odpolednímu zásahu StB proti kolektivu mluvčích Charty 77. Australští poslanci informovali o svém setkání s kardinálem Tomáškem, o postoji svých politických stran / Labour Party a australské demokratické strany/ k otázce lidských práv a živě se zajímali o konkrétní situaci v této oblasti v Československu. Čs. aktivisté potom seznámili australské poslance se svými názory na politickou a kulturní situaci v Československu a dalších východoevropských zemích a na žádost podrobněji vysvětlili případy trestních stíhání některých nezávislých čs. aktivistů, zvláště Petra Cibulky, Fr. Stárka a Petra Pospíchala. Je třeba ocenit, že australská parlamentní delegace na vysoké úrovni -jejími členy byli i předseda austral. senátu a předseda parlamentního zahraničního výboru- se s nezávislými aktivisty setkala ještě před začátkem oficiálního programu své návštěvy v Československu.

K O N E C